

De Bibliotheek op school primair onderwijs

Inleiding

De Bibliotheek *op school* stimuleert kinderen en jongeren om meer te lezen. Bij deze aanpak ondersteunt de Bibliotheek scholen om hun doelen uit het taal/leesbeleid te bereiken, met deskundige leesmediaconsulenten, met inspirerende (digitale) boeken, een goede (digitale) leesomgeving en dagelijks aandacht voor leesplezier. Daarnaast kan de Bibliotheek zorgen voor ondersteuning op het gebied van digitale geletterdheid, met name informatievaardigheden en mediawijsheid. Het is een gezamenlijke aanpak van de school en de Bibliotheek die bijdraagt aan de maatschappelijke opgave *Geletterde samenleving* uit de netwerkagenda.

De school en de Bibliotheek gaan een meerjarige samenwerking aan rondom lezen en digitale geletterdheid:

- die geborgd is in het beleid van school en Bibliotheek (bouwsteen Netwerk & Beleid);
- waarbij afspraken zijn gemaakt over het zoveel mogelijk evenredig inzetten van middelen door school en Bibliotheek (bouwsteen Exploitatie);
- waarbij een professionele leesmediaconsulent van de Bibliotheek een adviserende en ondersteunende rol vervult voor de leescoördinator en het team van de school (bouwsteen Expertise);
- waarbij jaarlijks doelen worden bepaald op basis van gemonitorde resultaten (bouwstenen Lees en mediaplan en Monitor);
- waarbij jaarlijks alle activiteiten worden vastgelegd in een jaarplan en ingezet wordt op de auteur als leesbevorderaar (bouwsteen Activiteiten);
- waarbij het inzetten van een actuele en gevarieerde collectie in de school en thuis zorgt voor een verrijking van het leesonderwijs (bouwsteen Leesomgeving & Collectie).

1A. Impulsregeling MBV II Nieuwe locaties de Bibliotheek op school po 2023-2024

Deze regeling vanuit het Masterplan basisvaardigheden van het ministerie van OCW is bedoeld om nieuwe basisschoollocaties aan te sluiten bij de Bibliotheek *op school*. Er is dit schooljaar **€ 2,23 miljoen** beschikbaar voor maximaal **235 basisschoollocaties** die willen starten met deze aanpak. Bij deze 235 scholen wordt dezelfde procedure gevolgd als bij de aanvraag in de eerste tranche in schooljaar 2022-2023.

Aanvraagtermijn

De aanvraag van de Impulsregeling Nieuwe locaties voor de 235 basisschoollocaties dient uiterlijk vrijdag 31 mei 2024 door de POI via ProjectConnect bij Stichting Lezen te zijn ingediend. In januari 2024 wordt de aanvraagmodule opengesteld. De uitkering van de bedragen zal zoveel mogelijk voor zomervakantie 2024 geschieden.

Aanvraagprocedure

De bibliotheken in het werkgebied van een POI dienen online via het daartoe ontwikkelde formulier in ProjectConnect een aanvraag in. Na controle en eventuele bijstelling wordt de aanvraag afgehandeld door de POI en Stichting Lezen. De lokale bibliotheken zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Bibliotheek *op school* in het kader van deze Impulsregeling. Zij leggen via de POI verantwoording af aan Stichting Lezen over de bereikte resultaten in relatie tot de Impulsregeling. De POI is verantwoordelijk voor de ondersteuning van bibliotheken bij de uitvoering van de Impulsregeling. Zij krijgt daarvoor een vergoeding waarover zij verantwoording aflegt aan Stichting Lezen. De vergoeding aan de POI is afhankelijk van het aantal toekenningen aan scholen in het werkgebied van de POI.

In het document *Instructie indienen aanvraag Impulsregeling Nieuwe locaties* vindt u een aparte instructie voor de aanvraagprocedure.

Looptijd regeling

De uitvoering van de regeling loopt vanaf voorjaar 2024 tot en met het schooljaar 2024-2025. Aanvragen voor bijdragen voor nieuwe locaties zijn ook in de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026 mogelijk. Voor deze aanvragen verschijnt een nieuwe toelichting.

Beschikbaar bedrag

Voor elke aangevraagde en goedgekeurde basisschool is, net als bij de Impulsregeling MBV I 2022-2023, een bedrag van **€ 9.000** beschikbaar.

De Bibliotheek bespreekt met de school hoe het geld wordt ingezet. Hierbij wordt in aanmerking genomen dat de middelen ten goede komen aan de bouwstenen Expertise, Leesomgeving & Collectie en Activiteiten. In verband met afspraken van verschillende partijen met OCW inzake de vergoeding door het ministerie van het leenrecht, streven we ernaar dat zoveel mogelijk leerlingen binnen de Bibliotheek *op school* lid worden van de Bibliotheek, boeken kunnen lenen en die mee naar huis kunnen nemen. Om dit mogelijk te maken kan uit het bedrag ook een uitleensysteem gefinancierd worden (indien er nog geen systeem gebruikt wordt). Ook de beschikbaarheid van uitleengegevens is van belang voor de vergoeding van het leenrecht door het ministerie. Zie voor de exacte verdeling de tabel bij punt 1 van Voorwaarden bij besteding Impulsregeling door de Bibliotheek.

Daarnaast is een bedrag van € 500 beschikbaar voor de POI, te besteden aan ondersteuning en coördinatie. Ook is een administratieve vergoeding voor POI's beschikbaar. Zie *Toelichting voor POI's* voor een nadere invulling hiervan.

Verantwoording

De verantwoording dient uiterlijk 31 mei 2025 te worden ingediend door de POI bij Stichting Lezen. In de toekenning van elke Impulsregeling wordt de precieze verantwoordingstermijn vermeld. De Bibliotheek dient de verantwoording twee weken eerder bij de POI in te leveren. Hiervoor is een online formulier beschikbaar, met gesloten vragen over de bouwstenen Expertise, Leesomgeving & Collectie, Activiteiten en Monitor, en over de bedrijfsvoering. Voor de bouwsteen Netwerk & Beleid

maakt het uploaden van een meerjarige samenwerkingsovereenkomst tussen school en Bibliotheek onderdeel uit van de verantwoording.

Voorwaarden bij selecteren nieuwe scholen

Een nieuwe basisschoollocatie kan in aanmerking komen voor de Impulsregeling wanneer zij:

- a. een vestigingsnummer heeft (dit is het Brinnummer, aangevuld met twee nullen voor een hoofdvestiging en twee afwijkende getallen voor nevenvestigingen) en structureel fungeert als een volwaardige schoollocatie¹, en
- b. sinds 2021 geen stimuleringsregeling heeft ontvangen, en
- c. geen overeenkomst heeft met de Bibliotheek in het kader van de Bibliotheek *op school*, en
- d. geen wekelijkse inzet van een leesmediaconsulent kent.

Bibliotheek wordt geadviseerd de samenwerking te starten met een school die:

- een duidelijke visie en ambitie heeft of aantoonbaar wil ontwikkelen ten aanzien van de rol van leesbevordering voor het leesonderwijs, en
- op basis van die visie en ambitie wil inzetten op een structurele, meerjarige samenwerking met de Bibliotheek in het kader van het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek *op school*, en bereid is hier ook financieel in te investeren.

Voorwaarden bij besteding Impulsregeling door de Bibliotheek

1. Voor elke nieuwe locatie is een totaalbedrag van € 9.000 beschikbaar, dat aan de volgende bouwstenen dient te worden besteed.

Bouwsteen	Omschrijving	Bedrag
Expertise	<ul style="list-style-type: none">• Bijdrage uren van leesmediaconsulent en/of onderwijspecialist• Introductietraining leesbevordering (m.b.v. het spel <i>Leesroute</i>) en informatievaardigheden² voor het schoolteam	€ 3.500
Leesomgeving & Collectie	<ul style="list-style-type: none">• Aanschaf van collectie en andere materialen; denk bij de aanschaf van titels aan het belang van een inclusieve collectie, met vensters en spiegels voor elk kind• Eventuele kosten voor de registratie van uitleningen	€ 5.000
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none">• Auteursactiviteit (auteur als leesbevorderaar)³	€ 500
TOTAAL		€ 9.000

2. De uitgekeerde bedragen bij punt 1 zijn inclusief eventueel verschuldigde btw.

3. De verantwoording door de Bibliotheek zal bestaan uit:

- een door de Bibliotheek per school ingevuld online verantwoordingsformulier;
- een ondertekende samenwerkings- of dienstverleningsovereenkomst tussen Bibliotheek en school, bij voorkeur voor ten minste drie jaar;
- deelname van de school aan Monitor de Bibliotheek *op school po*, uiterlijk in 2025-2026.

1 Op basis van deze voorwaarde heeft de locatie behoefte aan eigen collectie en wekelijkse inzet van een leesmediaconsulent. Neem bij twijfel over deze en volgende voorwaarden contact op met de POI.

2 Deze introductietraining is landelijk ontwikkeld; voor de uitvoering is een train-de-trainer ontwikkeld.

3 Gebruik hiervoor bijvoorbeeld het aanbod van De Schoolschrijver of van de Schrijverscentrale. www.lezen.nl

1B. Impulsregeling MBV II Nieuwe locaties de Bibliotheek op school po met hoge achterstandsscore 2023-2024

Deze regeling vanuit het Masterplan basisvaardigheden van het ministerie van OCW is bedoeld om nieuwe basisschoollocaties met een hoge achterstandsscore aan te sluiten bij de Bibliotheek op school. Er is dit schooljaar **€ 330.000** beschikbaar, voor maximaal **20 basisschoollocaties** met een gemiddelde achterstandsscore per leerling van 1 en hoger, die willen starten met deze aanpak in combinatie met het versterken van hun leesonderwijs.

Samenwerken aan goed leesonderwijs

In de Impulsregeling Nieuwe locaties met hoge achterstandsscore zijn hogere bedragen voorzien, met als doel dat school en Bibliotheek samenwerken binnen een traject dat gericht is op het versterken van het leesonderwijs op de school. Er kunnen meer uren worden gereserveerd voor nascholing en inzet van de leesconsulent, er kunnen meer titels worden aangeschaft voor bijvoorbeeld themacollecties, en de auteur als leesbevorderaar kan schoolbreed worden ingezet.

Verder wordt er binnen dit traject naar gestreefd dat school en Bibliotheek in co-creatie een effectieve invulling ontwikkelen van het leesonderwijs, waarin de Bibliotheek een ondersteunende en/of adviserende rol heeft. Momenteel wordt verkend of aangesloten kan worden bij het TaalLab, dat inzet op co-creatie tussen de onderwijspraktijk en de wetenschap. wetenschap.

www.education-lab.nl

In het tweede kwartaal van 2024 maken we bekend hoe deze regeling er precies uit komt te zien.

2. Impulsregeling MBV II Doorontwikkelingslocaties de Bibliotheek op school po 2023-2024

Deze regeling vanuit het Masterplan basisvaardigheden van het ministerie van OCW is bedoeld om de bestaande samenwerking met basisschoollocaties door te ontwikkelen in het kader van de Bibliotheek op school. Hiervoor is **€ 10,7 miljoen** in schooljaar 2023-2024 beschikbaar voor ongeveer **1.700 basischoollocaties**. Deze locaties worden geselecteerd op basis van de gemiddelde achterstandsscore (bepaald door CBS⁴) per leerling op de betreffende school.

Toekenning en verantwoording

Locaties die in aanmerking komen voor de Impulsregeling Doorontwikkelingslocaties worden geselecteerd op basis van de gegevens uit de Bibliotheekmonitor schooljaar 2022-2023 en de *Tabel achterstandsscores per school 2023* van het CBS. www.cbs.nl

Deelname aan de Bibliotheek op school wordt door de Bibliotheek aangetoond door het uploaden van een lopende of vernieuwde overeenkomst. Begin 2024 volgt een nadere instructie ten aanzien van de procedure, die uiterlijk 31 mei 2024 zal worden afgerond. De voorwaarden waaronder de Bibliotheek deze regeling zal verantwoorden worden in het tweede kwartaal van 2024 bekendgemaakt. De verantwoordingstermijn sluit op 31 mei 2025.

4 Gestandaardiseerde achterstandsscores herijking 2021. www.cbs.nl

Looptijd regeling

De uitkering van de doorontwikkelingsbijdrage zal uiterlijk 30 juni 2024 plaatsvinden. In de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026 zijn opnieuw doorontwikkelingsbijdragen voor bestaande locaties beschikbaar, waarbij de procedure opnieuw doorlopen wordt. Voor die aanvragen verschijnt een nieuwe toelichting.

Beschikbaar bedrag

Deze Impulsregeling Doorontwikkelingslocaties is alleen beschikbaar voor basisschoollocaties die een gemiddelde achterstandsscore per leerling hebben die hoger is dan 0. Voor een school met een gemiddelde achterstandsscore per leerling van 1 en hoger (categorie A) is in 2024 een bedrag van **€ 7.500** beschikbaar. Ligt dat gemiddelde tussen 0 en 1 (categorie B), dan is in 2024 een bedrag van **€ 5.500** beschikbaar. Naast deze categorieën zijn er nog twee schoolsoorten die in aanmerking komen voor een subsidie behorende bij categorie A: alle basisscholen met speciaal of speciaal basisonderwijs die nu een overeenkomst hebben met de lokale Bibliotheek, en alle basisscholen op de BES-eilanden.

De Bibliotheek bespreekt met de school hoe het geld wordt ingezet. Hierbij wordt in aanmerking genomen dat de middelen voornamelijk ten goede komen aan de bouwstenen Expertise, Leesomgeving & Collectie en Activiteiten.

In verband met afspraken van verschillende partijen met OCW inzake de vergoeding door het ministerie van het leenrecht, streven we ernaar dat zoveel mogelijk leerlingen binnen de Bibliotheek *op school* lid worden van de Bibliotheek, boeken kunnen lenen en mee naar huis kunnen nemen. Om dit mogelijk te maken kan uit het bedrag ook een uitleensysteem gefinancierd worden (indien er nog geen systeem gebruikt wordt). Ook de beschikbaarheid van uitleengegevens is van belang voor de vergoeding van het leenrecht door het ministerie. Zie voor de exacte verdeling de tabel bij punt 1 van Voorwaarden bij besteding Impulsregeling cat. A en cat. B door de Bibliotheek.

Voorwaarden bij selecteren basisscholen

Een schoollocatie kan via de Bibliotheek in aanmerking komen voor de doorontwikkelingsbijdrage wanneer zij:

- a. een vestigingsnummer heeft (dit is het Brinnummer, aangevuld met twee nullen voor een hoofdvestiging en twee afwijkende getallen voor nevenvestigingen) en structureel fungeert als een volwaardige schoollocatie⁵, en
- b. een voor het schooljaar 2024-2025 geldende samenwerkings- of dienstverleningsovereenkomst heeft met de Bibliotheek in het kader van de Bibliotheek *op school*, en
- c. een gemiddelde achterstandsscore per leerling heeft die hoger is dan 0, op basis van de tabel Achterstandsscores per school 2023 van het CBS. www.cbs.nl

⁵ Op basis van deze voorwaarde heeft de locatie behoefte aan eigen collectie en wekelijkse inzet van een leesmediaconsulent. Neem bij twijfel over deze en volgende voorwaarden contact op met de POI.

Voorwaarden bij besteding Impulsregeling cat. A en cat. B door de Bibliotheek

1. Voor elke school in categorie A is een totaalbedrag van € 7.500 beschikbaar, voor elke school in categorie B is een totaalbedrag van € 5.500 beschikbaar. Deze bedragen kunnen naar eigen inzicht worden besteed, met uitzondering van:

Bouwsteen	Omschrijving	Bedrag categorie A	Bedrag categorie B
Expertise	• Extra uren voor de lees-media-consulent per deelnemende school, in ieder geval te besteden aan leesbevordering gericht op leerkrachten	Minimaal 40 uur of € 2.600	Minimaal 30 uur of € 1.950
Digitale diensten	• Eventuele kosten voor de registratie van uitleningen	Richtbedrag € 750	Richtbedrag € 750
Activiteiten	• Auteursactiviteit (auteur als leesbevorderaar) ⁶	€ 500	€ 500
Eigen inzicht	• Zie onderstaande suggesties, te besteden per locatie of locatie-overstijgend, zolang ook de betreffende locatie ervan profiteert	€ 3.650	€ 2.300
TOTAAL		€ 7.500	€ 5.500

2. De uitgekeerde bedragen bij punt 1 zijn inclusief eventueel verschuldigde btw.

Hieronder volgen suggesties voor de besteding van de Impulsregeling Doorontwikkelingslocaties, onderdeel Eigen inzicht:

- extra uren lees-mediaconsulent t.b.v. de school;
- betaling schoolabonnement voor een jaar op Bereslim of De Voorleeshoek (groep 1-3);
- centraal auteursbezoek voor meerdere scholen in een bibliotheekvestiging;
- aanschaf extra collectie voor de school; denk bij de aanschaf van titels aan het belang van een inclusieve collectie, met vensters en spiegels voor elk kind;
- aanschaf overkoepelende collectie, zoals themacollecties bij terugkerende thema's (effectief leesonderwijs), meertalige collecties of boeken voor klassikaal lezen;
- investeren in netwerkbijeenkomsten voor leescöördinatoren;
- volgen van train-de-trainer Open Boek door bibliotheekmedewerker;
- ontwikkeling workshop voor leerkrachten;
- (gebruikers)onderzoek dat ten goede komt aan de samenwerking met alle scholen;
- bekostiging materiaal landelijke campagnes.

⁶ Gebruik hiervoor bijvoorbeeld het aanbod van De Schoolschrijver of van de Schrijverscentrale. www.lezen.nl

Achtergrondinformatie

In de Toolkit de Bibliotheek op school vindt u het *Handboek de Bibliotheek op school po*. Hierin worden per bouwsteen de ingrediënten beschreven van een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van het programma.

Het landelijk kernteam Jeugd & Onderwijs ontwikkelt en onderhoudt voor de verschillende bouwstenen van de Bibliotheek op school instrumenten ter ondersteuning van de POI's en bibliotheken. Zie de Toolkit op pro.debibliotheekopschool.nl.